

Terrorisme, politiek geweld of radicalisering (bespreekbaar maken) in de klas, wat te doen?

Leerlab sociale veiligheid & leerlab kritisch denken

curio

Kies en klik

01.

Waarom dit document

02.

Voorkom en herken
radicalisering

03.

Hulpmiddelen en
handvatten voor in de klas

04.

Hulp & contact

01. Waarom dit document

Wij zijn Curio en wij helpen leerlingen en studenten zich te ontwikkelen tot beroepsbeoefenaars en volwaardige burgers. Daar is een veilige basis voor nodig. In de klas en op school. Dat heeft iedere dag onze aandacht.

Door de recente gebeurtenissen in Frankrijk maar ook dichtbij in Rotterdam (zie ook de volgende pagina) werd het onderwijs opgeschrikt. Het belang van werken aan thema's als kritisch denken, sociale veiligheid, het maken van verbinding en burgerschap komt daarmee prominent naar voren.

Deze factboost geeft geen oplossing voor de vraagstukken. Maar wel een handreiking. Voor in de klas, op school en in gesprek met iedereen.

De aanleiding van deze factboost:

Rijksoverheid

> Nieuws >

Stilstaan bij moord op Samuel Paty

Nieuwsbericht | 30-10-2020 | 17:30

Maandag herdenken Franse scholen de moord op Samuel Paty. Ook Nederland staat hierbij stil. Onderwijsministers Ingrid van Engelshoven en Arie Slob hebben hierover de volgende brief gestuurd aan de vertegenwoordigers van scholen en leraren (PO-raad, VO-raad, Verus, MBO-Raad, VH, VSNU, het Lerarencollectief, AOb, CNV, AVS en Fvov):

RTL Nieuws
Volg ons

Nieuws Economie Sport Entertainment Tech Lifestyle EditieNL Uitzendingen

18-jarige vrouw aangehouden na bedreiging docent Rotterdam

Opruiming

06 november 2020 08:33
Aangepast: 06 november 2020 10:32

Flinke discussie over grenzen 'belediging'

06 NOVEMBER 2020 12:11 / FRAGMENTEN

Spotprenten zorgen voor onrust in Nederlandse klaslokalen. Een docent in Den Bosch werd bedreigd na het tonen van een Mohammed-cartoon. Zijn Rotterdamse collega moest zelfs noodgedwongen onderduiken.

HOME

Trouw

VERDIEPING OPINIE RELIGIE&FILOSOFIE DUURZAAMHEID&NATUUR

Opinie Onderwijs

Bespreek de aanslag op leraar Paty in elke les, niet alleen bij burgerschap

curio

Rol van de school

Zorgen voor een sociaal veilige plek om optimaal te kunnen leren.

Jongeren leren dialoog voeren over normen en waarden. Jongeren zijn daardoor minder vatbaar voor radicale idealen.

Burgerschap is #nobullshit!

Radicalisering herkennen en melden bij politie

Lokale samenwerking met gemeente, jongerenwerk, sportvereniging en politie.

02. Voorkom en herken radicalisering

Klik en lees:

01.

Wat houdt radicalisering in?

02.

Van radicalisering naar extremisme en terrorisme

03.

Aandachtspunten in de klas

04.

Wat zijn de signalen?

05.

Triggerfactoren

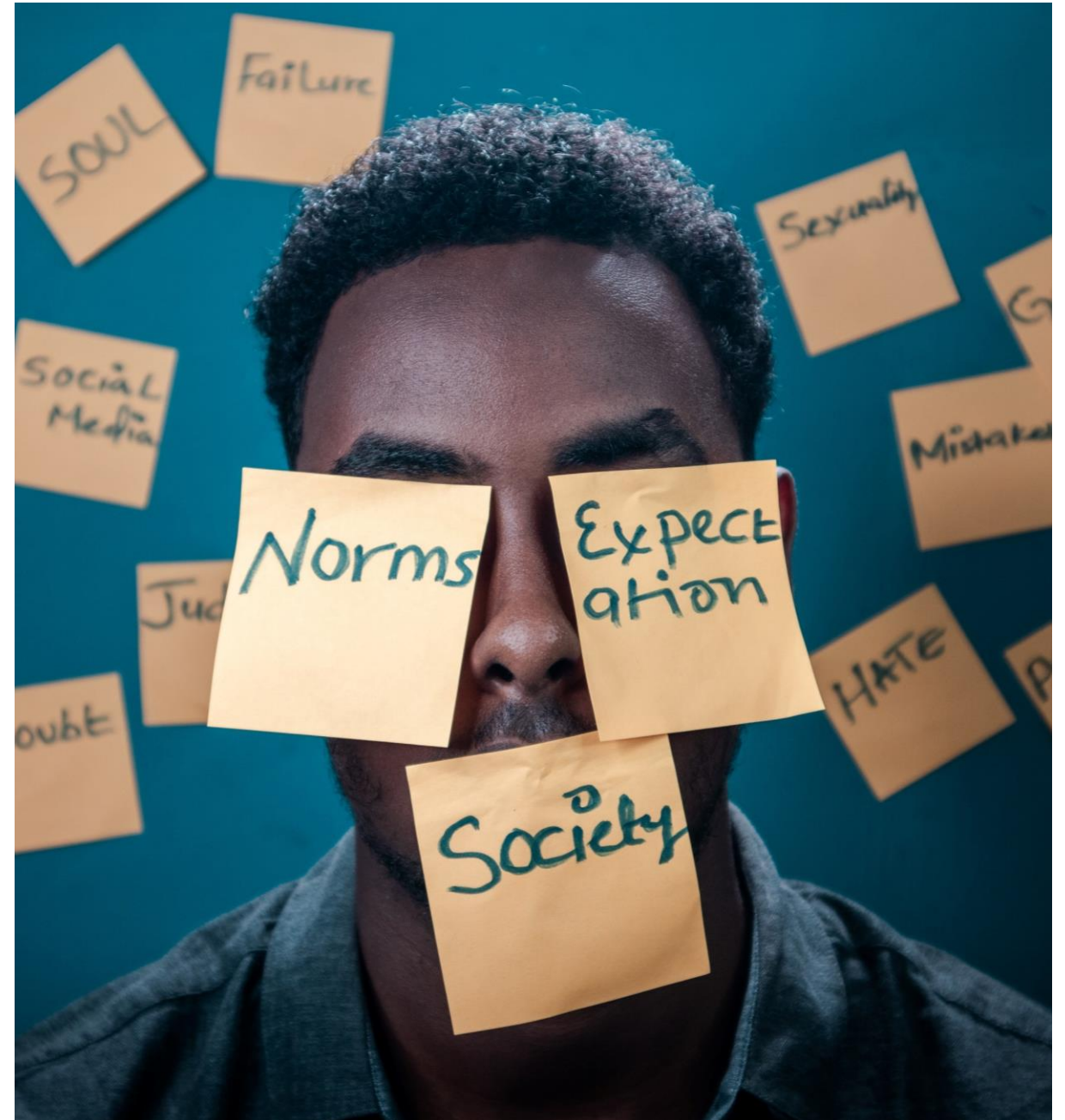
06.

Tips

Wat houdt radicalisering in?

Radicalisering is een proces waarbij een persoon of groep in toenemende mate bereid is de consequenties te aanvaarden van de strijd voor een samenleving die niet strookt met onze democratische rechtsorde. Dit kan ertoe leiden dat die persoon of groep daar ook naar gaat handelen en zelfs bereid is geweld te gebruiken om die opvattingen te realiseren.

Radicalisering kan optreden in een samenleving waarin verschillen tussen groepen burgers uitgroeien tot tegenstellingen: polarisatie. Tegenstellingen tussen groepen in de samenleving leiden dan tot spanningen en steeds meer segregatie langs sociale, etnische of religieuze lijnen.

Van radicalisering naar extremisme en terrorisme

Radicalisering kan uitlopen in extremisme. De persoon is dan bereid geweld te gebruiken om daarmee de samenleving ingrijpend te veranderen.

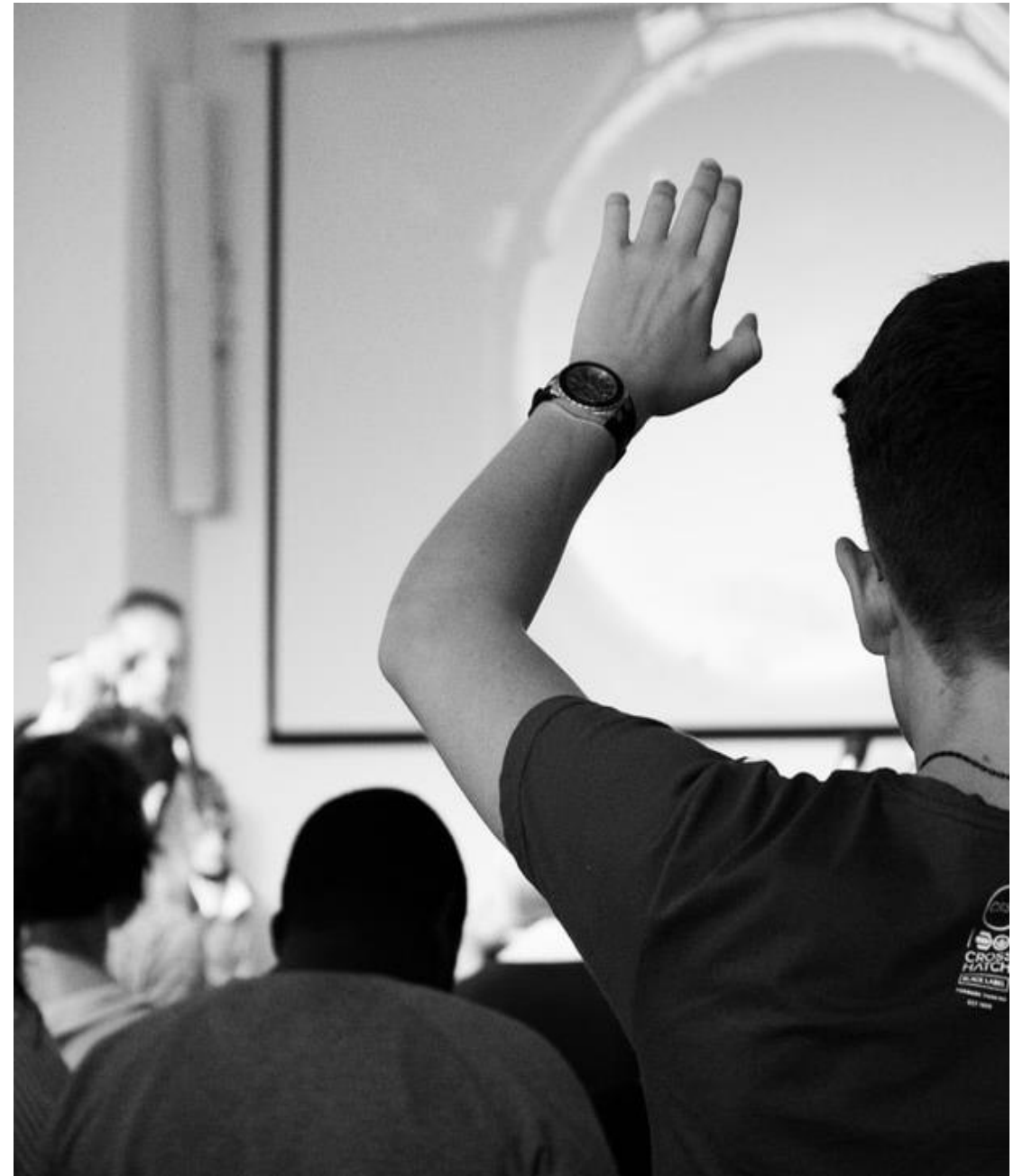
Definitie terrorisme: *het dreigen met of plegen van ernstig geweld om de maatschappij te ontwrichten of veranderingen teweeg te brengen.*

Er bestaan verschillende vormen van radicalisering en extremisme. In Nederland zijn er links- en rechts-extreme groepen actief: dierenrechtenextremisten en moslimextremisten (jihadisten). De laatste groep vormt op dit moment de grootste dreiging volgens de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV). Het jihadisme is een extreme politieke ideologie die met geweld of gewapende strijd streeft om een bepaalde versie van de islam op te leggen aan de samenleving, om uiteindelijk een islamitische staat of kalifaat te vestigen.

Aandachtspunten voor in de klas

Als docent draagt u bij aan hoe leerlingen zich ontwikkelen als persoon. Dit doet u door te werken aan:

- Hun kennis, vaardigheden, talenten en door positieve feedback te geven. Zo groeit de leerling als persoon en kan hij of zij eigen keuzes maken en zich daardoor niet te veel laten beïnvloeden door de groep.
- Neem verhalen van stagediscriminatie serieus en doe uw best om waar het kan om achterstanden weg te nemen of te verminderen. Wees hierbij bewust van uw eigen referentiekader.
- Als u elke leerling op school gelijk en eerlijk behandelt zorgt dat voor vertrouwen bij de leerling. Het draagt niet alleen bij aan vertrouwen in u als persoon, maar ook vertrouwen in de school en de samenleving. Hoe groter dat vertrouwen, hoe groter de weerbaarheid tegen polarisatie en radicalisering.

Wat zijn de signalen?

- Een toenemend gevoel bij een bepaalde (politieke, religieuze, etnische) groep te horen, of juist nergens bij te horen.
- Verbreken van oude vriendschappen ten gunste van nieuwe vrienden en sociale contacten uit een radicale groep.
- Bepaalde uitlatingen en specifiek woordgebruik, waarin de nadruk wordt gelegd op wij-zij-tegenstellingen die te maken hebben met afkomst en religie, en/of geweld.
- Stemningsveranderingen, zich isoleren, of andere manieren van contact maken met jou, de sociale omgeving, of familie en gezin.
- Opvallende veranderende schoolprestaties of schoolverzuim.
- Andere vrijetijdsbesteding.
- Meedoen aan demonstraties.
- Afwijzende houding tegenover de maatschappij en autoriteiten.
- Afstand nemen van de rechtsstaat, afkeer van het systeem of openlijk verwerpen van het gezag van de staat.
- Veranderingen in kleding en uiterlijk, bijvoorbeeld een andere haarstijl (haar laten groeien of juist afscheren) of tatoeages die symbool staan voor een bepaalde groep.
- Let ook op wanneer er sprake is van één van de volgende [triggerfactoren](#).

Triggerfactoren

Als docent heb je boven alles een pedagogische en onderwijskundige taak. Je hebt zicht en invloed op de ontwikkeling van jongeren in een levensfase waarin deze vaak ook kwetsbaarder voor radicalisering zijn. Tegelijkertijd heb je weinig zicht op het leven van jongeren buiten de school. Het contact met ouders en andere professionals die een pedagogische functie hebben – zoals jongerenwerkers – is daarom van groot belang. Je hebt als docent vooral een signalerende taak. Op de volgende pagina

vind je een filmpje met de triggerfactoren.

Door in het filmpje op de afbeelding te klikken kom je op de tool en kun je klikken op de verschillende triggerfactoren en kijk wat je als docent per gebeurtenis kunt doen om mogelijke radicalisering te voorkomen of tegen te gaan. Er kan sprake zijn van meerdere triggerfactoren.

Triggerfaktoren

Tips

- Grijp in als bepaalde groepen te vaak negatief in beeld komen. In de les kunt u bijvoorbeeld bewust aandacht besteden aan de andere perspectieven op een bepaalde situatie en/of een bepaald onderwerp. Ook kunt u van iemand uit de negatief belichte groep een positief rolmodel maken en dit uitvergroten. Dit straalt af op de hele groep.
- Zorg ervoor dat iedereen op school erbij hoort.
- Zorg dat leerlingen samenwerken aan projecten. Dat zorgt ervoor dat leerlingen die van elkaar verschillen en elkaar niet gauw zouden opzoeken, elkaar beter leren kennen.
- Werk aan kennis en vaardigheden en talentontwikkeling om de leerling als persoon te laten groeien.
- Zorg voor positieve rolmodellen voor de diverse groepen in uw leerlingenpopulatie. Denk aan gastlessen of de inzet van jongeren die als rolmodel maatschappelijke thema's bespreekbaar maken.

03. Hulpmiddelen en handvatten

Klik en lees:

01.

Debatteren in
de klas

02.

Lesbrief UU

03.

Leraar 24

04.

Webinar

Debatteren in de klas

Binnen Curio laten we jaarlijks* zo'n 200 studenten met elkaar het maatschappelijke gesprek aan gaan. Op Debate Live krijgt iedere student de mogelijkheid om zichzelf uit te spreken en zijn mening te laten horen. Ook wanneer het gaat over moeilijke maatschappelijke thema's.

Als het ons lukt om dit met 200 studenten te doen, dan kan het ook in jouw klas!

Via [de Curio academie](#) worden jaarlijks trainingen gegeven aan docenten om het **debat in de klas** op de juiste wijze te kunnen leiden.

HOME

**onder voorbehoud van COVID-19 maatregelen*

Meld je aan voor de training:

Wil jij **moeilijke gesprekken** in de klas kunnen voeren zonder dat het een uit de hand gelopen discussie wordt?

Wil je zelf zonder **knikkende knieën** jouw studenten laten spreken over maatschappelijke thema's?

Je leert tijdens de training hoe studenten hun mening kunnen onderbouwen aan de hand van voorbeelden en betrouwbare bronnen.

Na afloop van de training krijg je al de handvatten en het lesmateriaal tot je beschikking om mee aan de slag te gaan.

Voor **Curio collega's** meld je aan voor de training door op de foto hiernaast te klikken.

Voor **externen** mail naar: debat@curio.nl.

Lesbrief: Hoe maak je terrorisme bespreekbaar in de klas?

De onthoofding van de 47-jarige geschiedenisleraar Samuel Paty in een voorstad van Parijs maakt veel los in de maatschappij. Docenten van over de hele wereld voelen zich direct geraakt door de aanslag. Veel docenten vinden dat er te weinig wordt stilgestaan bij de soms extreme gevolgen van het behandelen van bepaalde lesstof. Hoe maak je complexe thema's als vrijheid van meningsuiting bespreekbaar in de klas? Om docenten meer handvatten te geven, hebben [Beatrice de Graaf](#), Nikki

Sterkenburg, [Mariëtte de Haan](#) en [Björn Wansink](#) een lesbrief opgesteld. De lesbrief is onderdeel van [UNION](#), Utrechts Netwerk voor Inclusief Onderwijs, en [TerInfo](#), een online platform dat lesplannen biedt om leraren te helpen onderwerpen als terrorisme en polarisatie in het juiste perspectief te plaatsen. Op de volgende pagina vind je de link naar de lesbrief.

Klik en lees:

Project UNION

Universiteit Utrecht

Utrecht, 24 oktober 2020

Lesbrief naar aanleiding van de moord op Samuel Paty
/Conflans-Sainte-Honorine, Parijs

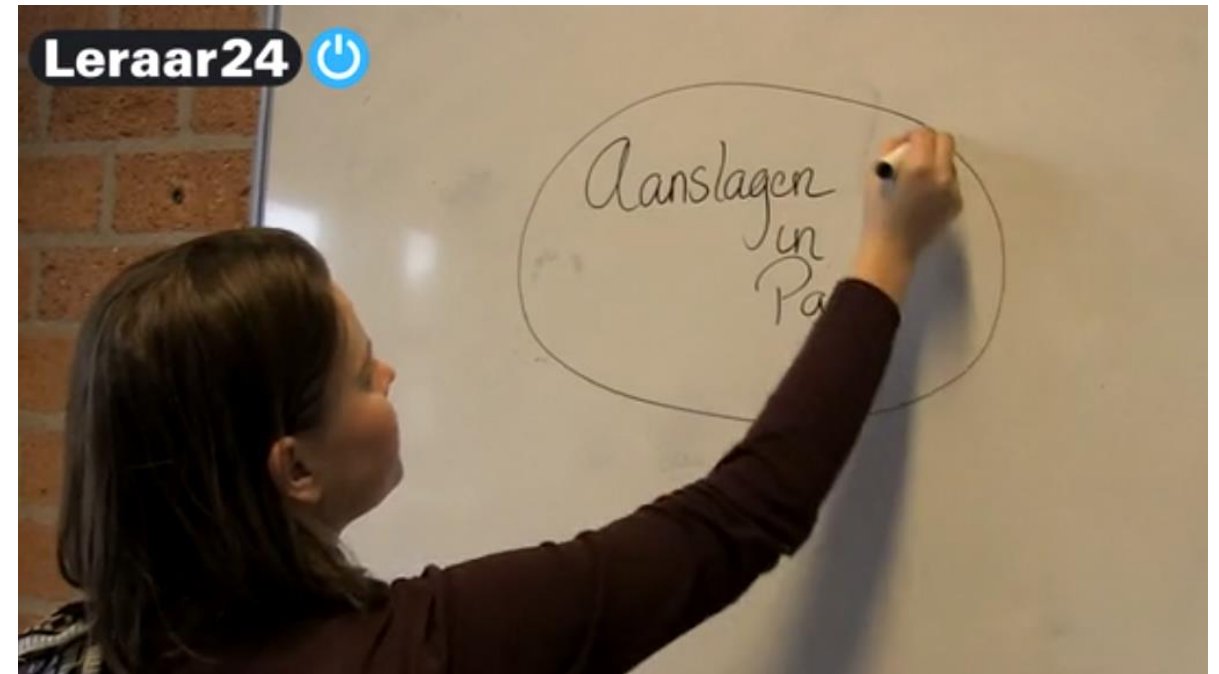
Leraar 24: Hoe bespreek je terrorisme en maatschappelijke onrust in de klas?

Een terroristische aanslag, dichtbij of ver weg, zorgt voor veel maatschappelijke onrust. Denk aan Charlie Hebdo, de aanslag in Brussel of in een Utrechtse tram. Als je het nieuws hoort als leraar, denk je ook snel aan de vraag: Hoe bespreek ik dit met mijn leerlingen? Marinka Mulder en Erik van de Woestijne, leraren aan het Wellantcollege, vertellen hoe zij de dag na de aanslagen in Parijs in gesprek gingen met hun klas.

Lees meer tips voor een goede discussie over heftige zaken met je leerlingen.

Op de site van Leraar 24 vind je ook een [lesbrief](#) en een overzicht van [werkvormen](#) maakte Marinka Mulder heeft ingezet bij het bespreken van een lastig onderwerp. Bekijk haar tips in deze pdf's die je kunt aanpassen aan de actualiteit.

Klik en kijk:

Webinar: Hoe bespreek je de vrijheid van meningsuiting op een veilige manier in het klaslokaal?

Stichting School & Veiligheid organiseert in samenwerking met TerInfo een webinar om met leraren in gesprek te gaan over de manier waarop ze omgaan met het onderwerp vrijheid van meningsuiting. Dagvoorzitter Samir El Hadaoui, ofwel 'meester Samir' begeleidt dit online event en nodigt je uit om vragen te stellen. Wij nodigen leraren en docenten uit zich kosteloos aan te melden.

Sprekers:

Beatrice de Graaf, hoogleraar Geschiedenis van de Internationale Betrekkingen, Universiteit Utrecht

Leon Meijs, trainer Stichting School en Veiligheid,

Bjorn Wansink, universitair hoofddocent Utrecht Universiteit; onderzoekt polarisatie en conflict bij jongeren

Mariëtte de Haan, hoogleraar Interculturele Educatie, Universiteit Utrecht

Samir El Hadaoui, trainer, dagvoorzitter Meester Samir

Klik en meld aan:

Gegevens

Datum:

[1 december 2020](#)

Tijd:

[16:30 tot 18:00](#)

Categorie:

[mbo, po, vo](#)

Organisator

School & Veiligheid

Website:

www.schoolenveiligheid.nl

04. Contact

01.

Contact binnen
Curio

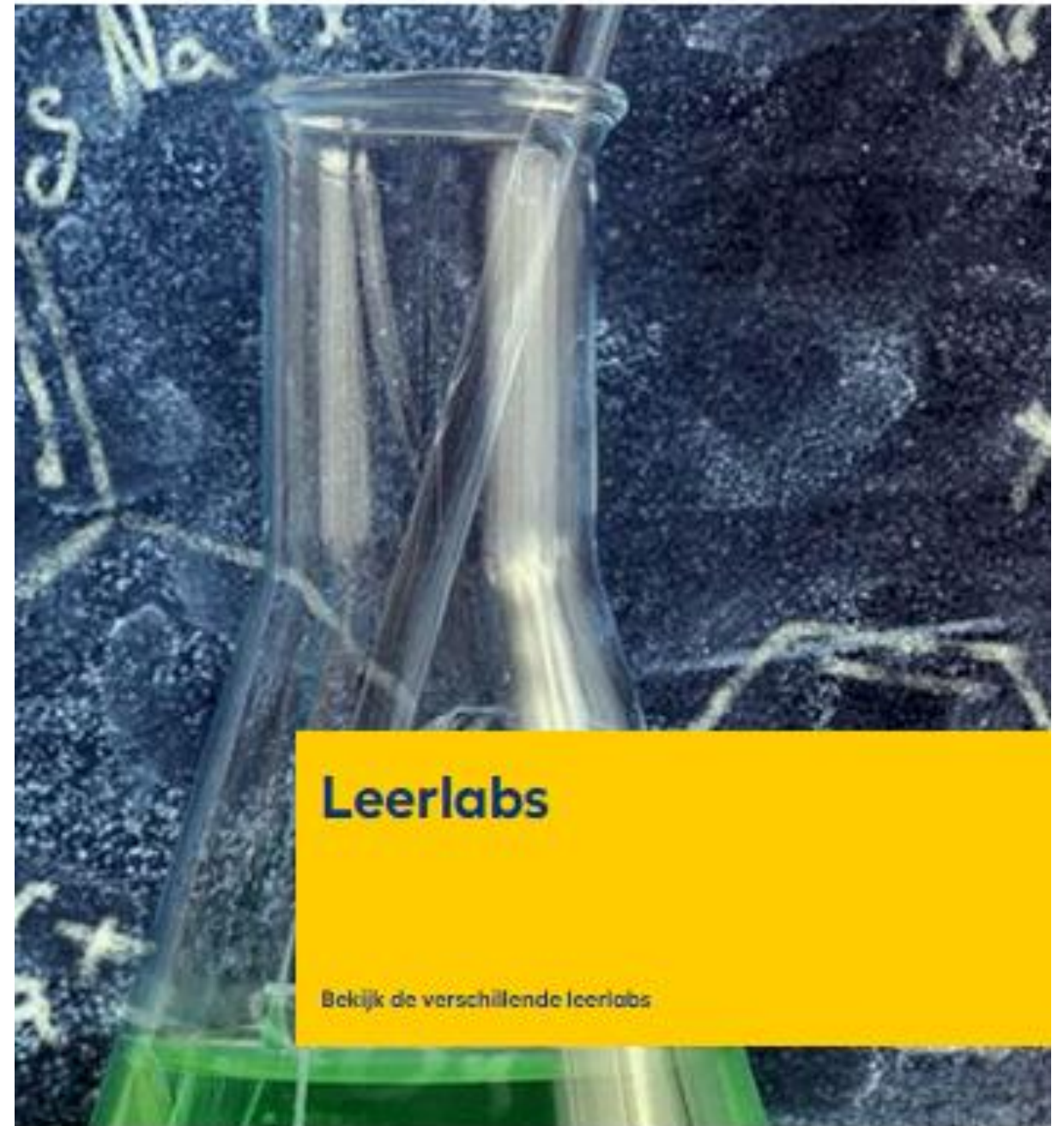
02.

Verschillende
instanties
bieden hulp

Contact binnen curio:

- **Meer weten over kritisch denken?** Neem contact op met ons leerlab:
Mail: kritischdenken@curio.nl
- **Meer weten over sociale veiligheid?** Neem contact op met ons leerlab:
Mail: socialeveiligheid@curio.nl
- Een **debattraining** voor jouw team? Of sluit aan bij een training van de Curio academie.
Info over de training via **Neeltje Sep**
 - Telefoon: 06-12572593
 - Mail: debat@curio.nl

HOME

Verschillende instanties bieden hulp:

- De stichting **School & Veiligheid** biedt hulp aan scholen in het basisonderwijs, **voortgezet onderwijs en aan mbo-instellingen**. Scholen kunnen er terecht voor advies:
 - Telefoon: **030-285 66 16**
 - Mail: helpdesk@schoolenveiligheid.nl
- De contactpersonen van de lesbrief: **'Hoe maak je terrorisme bespreekbaar in de klas: Roos Wijnants & Sanne Groen**
Communicatieadviseur Security in Open Societies
 - Telefoon: 06-24145611
 - Mail: r.wijnants@uu.nl / s.groen@uu.nl

Dit document is tot stand gekomen door een samenwerking tussen
het leerlab sociale veiligheid & kritisch denken

bedankt